

1979, 15. prosince – Dopis Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných Mezinárodní federaci pro lidská práva odeslaný u příležitosti přijetí výboru do federace obsahující zprávu o vězněných členech VONS a o další politické diskriminaci v Československu a náměty pro mezinárodní spolupráci.

Dámy a pánové, milí přátelé!

Uvítali jsme s potěšením zprávu, že se čs. Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných stává součástí celosvětového hnutí, které si vytkló za cíl hájit lidská práva.¹

Vážíme si toho, že můžeme ve Vašem společenství spolupůsobit, své členství chápeme jako závazek ke zmnožení a prohloubení činnosti VONS. Tento Výbor vznikl po asi půlroční přípravné práci v dubnu 1978 v duchu poslání a na půdě Charty 77 a v souladu s její snahou podporovat vznikání užších pracovních společenství, zaměřených k jejím dílčím úkolům, a rozhodli se sledovat případy osob, které jsou trestně stíhány či vězněny za projevy svého přesvědčení nebo které se staly oběťmi policejní a justiční svévolle. Výbor seznamuje s těmito případy veřejnost i úřady a podle svých možností pomáhá postiženým osobám nebo jejich rodinám. Spolupracuje přitom s každým doma i v zahraničí, kdo projeví o spolupráci zájem.

Proto jsme byli potěšeni Vaší nabídkou, aby se VONS stal součástí Mezinárodní federace pro lidská práva. Usuzujeme z toho, že naše práce nebyla a není marná, že se ve světě těší pozornosti, a to dodává celé naší činnosti nový impuls, Výboru pak mezinárodní záštitu. Obojího je nám zapotřebí, protože v současné době 11 členů našeho výboru je vězněno, sedm z nich bylo odsouzeno k mnohaletým žalářům, ačkoliv jejich dobrovolná a nezištná činnost je plně v souladu s Ústavou ČSSR a s mezinárodními pakty (o občanských a politických právech a o hospodářských, sociálních a kulturních právech), které se staly součástí čs. právního řádu.

Jsou to tito členové: Otta Bednářová, dr. Václav Benda, Albert Černý, Jiří Dienstbier, Václav Havel, Dana Němcová (podmíněný trest), ing. Petr Uhl. Další čtyři čekají již přes půl roku na soud: Jarmila Bělíková, dr. Ladislav Lis, Václav Malý a Jiří Němec.²

Další členové VONS jsou – v rozporu se zákonnými právy občanů – neustále vystavováni atakům a šikanám ze strany mocenských orgánů. Proto Vám též oznamujeme jejich jména: ing. Rudolf Battěk (tč. v trestním řízení na svobodě),³ Karel Freund, Zina Freundová, Zbyněk Hejda, dr. Martin Hybler, Elzbieta⁴ Ledererová, ing. Jan Litomiský, Michal Matzenauer, Ervín Motl, dr. Ludvík Pacovský, Jan Pavelka, ing. Pavel Roubal, Jan Ruml, Jiří Ruml, dr. Gertruda Sekaninová-Čakrtová, Andrej Stankovič, Anna Šabatová, dr. Jan Tesař, Petruška Šustrová, dr. ing. Jakub Trojan a Zdeněk Vokatý. Člen VONS Ivan Medek žije trvale v Rakousku (Hohe Warte 68/33, A 1190, Wien 18, Döbling) a spolupracovník prof. František Janouch ve Švédsku.

Všechna sdělení a další písemné materiály VONS jsou k dispozici tiskové agentuře Palach Press, která má sídlo v Londýně. Informace VONS vycházejí zásadně z veřejných dokumentů, jakými jsou obvinění, obžaloby, rozsudky, odvolání apod., z průběhů veřejných soudních jednání. Vaší pozornosti doporučujeme zejména souhrnná sdělení č. 63, 80 a 123,⁵ která obsahují seznamy případů, které VONS sleduje. K dnešnímu dni bylo vydáno již přes 150 sdělení, která se opírají o petiční právo občanů, zaručené ústavou, a jsou to tedy materiály zcela legální.

V současné době si dovoluujeme obrátit Vaši pozornost zejména k těmto případům:

1. Policejní represe proti nezávislé katolické literatuře v Československu (viz sdělení č. 135)⁶ a situace občanů vězňených nebo stíhaných pro jejich náboženskou přesvědčenost a za jejich snahu zpřístupnit věřícím literaturu, která je v jiných zemích (např. v Polsku) volně dostupná. Jde velmi často o pronásledování lidí, kteří si za své postoje odpykali mnohaleté tresty v padesátých letech.
2. Odvolací řízení před Nejvyšším soudem ČSR ve věci členů VONS Otty Bednářové, dr. Václava Bendy, Jiřího Dienstbiera, Václava

Havla, Dany Němcové a ing. Petra Uhla, kteří byli v říjnu t. r. při prvoinstančním řízení uznáni vinnými z podvracení republiky a odsouzeni celkem k 21 a půl roku vězení. Odvolací řízení je stanoveno na čtvrtek 20. prosince v osm hodin do soudní budovy v Praze na Pankráci.

Doufáme, že Vaším prostřednictvím získáme též informace o podobných případech v jiných zemích i o občanských iniciativách podobných našim, abychom jim mohli věnovat pozornost a poučit se ze zkušeností, tolik potřebných pro naši další práci. S radostí bychom také uvítali Vaše zástupce u nás v Praze, aby spolupráce v tak důležité oblasti lidského života nabyla konkrétních forem ku prospěchu našeho společného poslání.

Informace o Chartě 77, r. 2, č. 16/1979, s. 11–13.

POZNÁMKY

- ¹ K přijetí VONS do FIDH viz dopis Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných Mezinárodní federaci pro lidská práva z 2. 8. 1979 obsahující žádost o přijetí do federace, dokument č. 1140, a dopis Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných Mezinárodní federaci pro lidská práva z 23. 10. 1979 obsahující vyzdvižení významu přijetí VONS do federace, dokument č. 1144.
- ² K trestnímu stíhání a odsouzení členů VONS v případě Petra Uhla a spol. viz mimořádné sdělení VONS ze 30. 5. 1979, dokument č. 114, sdělení VONS č. 115, 118, 128, 129, 137, 141, 142, 143, 144, 153, 156, 158, 205 a 376, dokumenty č. 116, 119, 129, 130, 138, 142, 143, 144, 145, 154, 157, 159, 206 a 379, a dokumenty č. 1143, 1152, 1153, 1163 a 1164. K případu Alberta Černého viz sdělení VONS č. 97, 113, 150, 152 a 173, dokumenty č. 97, 113, 151, 153 a 174, a text Rudolfa Battěka „Morální občanství Alberta Černého“, dokument č. 1138.
- ³ K případu Rudolfa Battěka viz sdělení VONS č. 140, 189, 227, 260, 275 a 483, dokumenty č. 141, 190, 228, 261, 276 a 486, a dokumenty č. 1167 a 1173.
- ⁴ Správně Elžbieta.
- ⁵ Dokumenty č. 63, 80 a 124.
- ⁶ Dokument č. 136.